

**A Dékány-hegy kiemelt jelentőségű
természetmegőrzési terület (HUDD20039)
Natura 2000
fenntartási terve**

Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság
Pécs
2019

Tartalomjegyzék

1. A terület azonosító adatai	3
1.1. Név	3
1.2. Azonosító kód	3
1.3. Kiterjedés	3
1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek	3
1.4.1. Közösségi jelentőségű élőhelyek.....	3
1.4.3. Közösségi jelentőségű jelölő fajok.....	4
Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű fajok:	4
A területen jelen lévő egyéb (nem jelölő) közösségi jelentőségű fajok:	4
1.5. Érintett települések.....	4
1.6. Egyéb védeltségi kategóriák.....	5
1.7. Tervezési és egyéb előírások.....	5
1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv	5
1.7.2. Településrendezési eszközök.....	5
1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek	6
1.7.4. Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek.....	6
1.7.5. Halgazdálkodási tervek	6
2. Veszélyeztető tényezők	7
3. Kezelési feladatok meghatározása	10
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése	10
3.1.1. Fő célkitűzések	10
3.1.2. További célok	10
3.2. Kezelési javaslatok	11
3.2.1. Élőhelyek kezelése	13
3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés.....	24
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések	25
3.2.4. Kutatás, monitorozás	26
3.2.5. Mellékletek.....	27
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében.....	33
3.3.1. Agrártámogatások.....	33
3.3.2. Pályázatok	34
3.3.3. Egyéb.....	34

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve:	Dékány-hegy kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
--------------------------------	--

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUDD20039
---------------------------------------	-----------

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	885.65 ha
---------------------------------------	-----------

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

A jelölő élőhelyek és állatfajok felsorolásánál a Natura2000 terület adatlapjának (*Natura 2000 adatlap, SDF*) 2018 évben érvényes változatát vettük alapul.

1.4.1. Közösségi jelentőségű élőhelyek

Élőhelytípus kódja	Élőhelytípus megnevezése
91H0	*Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> szel
91L0	Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronion-Carpinion</i>)
91M0	Pannon cseres-tölgyesek

*kiemelt jelentőségű közösségi élőhelytípus

1.4.3. Közösségi jelentőségű jelölő fajok

szarvasbogár (*Lucanus cervus*)

Jelölő értéknek javasolt közösségi jelentőségű fajok:

skarlábogár (*Cucujus cinnaberinus*)

díszes tarkalepke (*Euphydryas matura*)

A területen jelen lévő egyéb (nem jelölő) közösségi jelentőségű fajok:

* havasi cincér (*Rosalia alpina*)

nyugati piszedenevér (*Barbastella barbastellus*)

vöröshasú unka (*Bombina bombina*)

nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*)

közönséges késeidenevér (*Eptesicus serotinus*)

fürge gyík (*Lacerta agilis*)

nagy tűzlepke (*Lycaena dispar rutila*)

tavi denevér (*Myotis dasycneme*)

közönséges denevér (*Myotis myotis*)

szőröskarú koraidenevér (*Nyctalus leisleri*)

rőt koraidenevér (*Nyctalus noctula*)

kis Apolló-lepke (*Parnassius mnemosyne*)

fehérszélű törpedenevér (*Pipistrellus kuhlii*)

durvavitorlájú törpedenevér (*Pipistrellus nathusii*)

szoprán törpedenevér (*Pipistrellus pygmaeus*)

törpeszender (*Proserpinus proserpina*)

erdei béka (*Rana dalmatina*)

kerekvállú állasbogár (*Rhysodes sulcatus*)

erdei sikló (*Zamenis longissimus*)

* kiemelt jelentőségű állatfaj

1.5. Érintett települések

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet (a továbbiakban: KvVM rendelet) tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

Település	Megye	Település területe (ha)	Érintett terület		A település területének érintettsége (%)
			(ha)	(%)	
Iregszemcse	Tolna	5818	0.11	0.01	0.002
Tab	Somogy	2579	116.52	13.17	4.510
Tengőd	Somogy	3014	768.34	86.83	25.456
Összesen:		5593	884.86	100.00	29.96

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

Típus	Kód	Név	Átfedés (ha)	Átfedés (%)	Kapcsolódó jogszabály száma
Ökológiai hálózat magterület övezete	MT	-	885	100	Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. törvény

1.7. Tervezési és egyéb előírások

1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

A Dékány-hegy nem országos jelentőségű védett természeti terület, ezért nincs érvényes, elfogadott kezelési terve.

1.7.2. Településrendezési eszközök

2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről

Somogy Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 15/2004. (XII. 27.) számú rendelete Somogy megye területrendezési tervéről. 15/2004. (XII. 27.) ök.rend. Elfogadás dátuma: 2004.12.27.

Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlésének 11/2016. (IX.26.) számú rendelete Tolna megye területrendezési tervéről. 1/2005. (II. 21.) ök.rend. Elfogadás dátuma: 2005.02.21.

7/2006 (VI.13.) számú rendeletével elfogadott Iregszemcse helyi építési szabályzat és szabályozási terv, módosítva 11/2016. (XII. 30.) számú rendelettel.

Település szerkezeti terv: 49/2006.(V.29. határozat

Településfejlesztési koncepció: Jelenleg elfogadás alatt áll.

27/2003.(X.30.) számú rendeletével elfogadott Tab helyi építési szabályzat és szabályozási terv, módosítva 41/2005 (XI.28.), 11/2009. (III. 30.), 27/2009. (VIII. 31.) 12/2012. (IV. 27.) , 24/2012. (XI. 30.), 15/2015.(XII.2.) számú rendelettel.

Település szerkezeti terv: 103/2003.(IV.24.) határozat, módosítva 330/2005.(XI.24.), 76/2009. (III.26.) és 3/A. módosítás szerk. terv: 267/2015. (XI.19.) határozattal. Településfejlesztési koncepció: 266/2006 (XI.23.) határozat.

18/2005 (XII. 29.) számú rendeletével elfogadott Tengőd helyi építési szabályzat és szabályozási terv, módosítva a 6/2015 (VI.25.) számú rendelettel.

Település szerkezeti terv: 167/2005. (XII.28.) határozat.

Településfejlesztési koncepció: 87/2004. (IX.16.) határozat.

1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek

Zamárdi Erdőtervezési Körzet körzeti erdőterve; 5264/2011 (körzeti erdőterv ügyszáma) érvényes 2022. december 31-ig.

1.7.4. Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek

A terület a 402-es kódszámú Külső-Somogyi vadgazdálkodási tájegységhez tartozik. Vadgazdálkodási terve a Dél-dunántúli Vadgazdálkodási Táj vadgazdálkodási tájegységeinek vadgazdálkodási tervéről szóló 10/2018. (VII.3.) AM rendelet alapján készült. A terv utolsó módosításának dátuma az Országos Vadgazdálkodási Adattár szerint 2018.09.10.

Vadgazdálkodási terület kódszáma	Vadgazdálkodási terület kiterjedése (ha)	Vadászatra jogosult		Vadgazdálkodási üzemterv érvényességi ideje
		Neve	Címe	
14-350950-402	4894	Tengődi Diana Vadásztársaság	8600 Siófok, Szent László u. 39.	2017-2037

1.7.5. Halgazdálkodási tervek

A tervezési területen nincs állóvíz és halgazdálkodás.

1.7.6. Vízyűjtő gazdálkodási terv

A tervezési területre a Víz Keretirányelv Hazai Megvalósítása körében, a Vízyűjtő-gazdálkodási Terv, 1-11 Sió alegység (kiadja: Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, 2016. április) és a 1-12 Kapos alegység (kiadja: Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság, 2016. április) terve vonatkozik.

A felülvizsgálat éve: 2021.

A terv elérhető a vízügyi honlapon:

<https://www.vizugy.hu/index.php?module=vizstrat&programelemid=149>

2. Veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége H magas; M: közepes; L: kis jelentőségű	Hatás keletkezés helye (területen kívül/belül)	Érintett terület aránya a jelölő érték szempontj ából (%)	Jelölő fajra vagy élőhelyre gyakorolt hatás
B03	Erdőfelújítás idegenhonos, vagy tájidegen fajokkal vagy azok betelepítése (beleértve az új fajokat és GMO-kat)	H	belül és kívül	48,5	Az inváziós fásszárúak, elsősorban az akác nagy arányú jelenléte és a bolygatott területeken megjelenő bálványfa az Illír bükkerdők (<i>Fagus sylvatica</i>, <i>Aremonio-Fagion</i>) (91K0), Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronio-Carpinion</i>) (91L0) és Pannon cseres-tölgyesek (91M0) erdőállományainak degradációjához vezethet, illetve elfoglalja potenciális termőhelyüket. A *havasi cincér (<i>Rosalia alpina</i>), a nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>), a nagy höscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>), a skarlátbogár (<i>Cucujus cinnaberinus</i>) és több xilofág, szaproxilofág rovarfaj különböző fejlődési alakjai, valamint a nyugati piszedenevér (<i>Barbastella barbastellus</i>) számára az idegenhonos fajokból álló erdők mind búvóhely mind vadászterület szempontjából szuboptimálisak.
B07	lábonálló és/vagy elfekvő holt faanyag eltávolítása	M	belül	48,5	A holtfa eltávolítása a területről a természetes ökológiai folyamatokat károsan befolyásolja, sok értékes faj életterét megszünteti. Érintett erdőállományok: Illír bükkerdők (<i>Fagus sylvatica</i>, <i>Aremonio-Fagion</i>) (91K0), Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronio-Carpinion</i>) (91L0) és Pannon cseres-tölgyesek (91M0). A lábon álló és/vagy a holt fák eltávolítása a nagy szarvasbogár (<i>Lucanus cervus</i>), a nagy höscincér (<i>Cerambyx cerdo</i>), a skarlátbogár (<i>Cucujus cinnaberinus</i>) és több xilofág, szaproxilofág rovarfaj különböző fejlődési alakjainak eltávolításával jár, mely hatás állománycsökkenéshez és az élőhelyek megszűnéséhez vezet. A nyugati piszedenevér (<i>Barbastella barbastellus</i>) számára búvóhely szempontjából kiemelten fontosak az álló holtfák és a lábon száradt fák, illetve a holtfában fejlődő rovarok, mint táplálékállatok. Eltávolításuk megszünteti a jelölő piszedenevér szálláshelyeit, így állományuk gyengül.
B02	Fakitermelés (kivéve tarvágás)	H	belül	48,5	A tarvágással letermelt területek azonnal, a fokozatos felújítógátásokkal letermelt erdők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége H magas; M: közepes; L: kis jelentőségű	Hatás keletkezés helye (területen kívül/belül)	Érintett terület aránya a jelölő érték szempontj ából (%)	Jelölő fajra vagy élőhelyre gyakorolt hatás
B09	Tarvágás				ökológiai léptékben mérve szintén rövid idő alatt veszítik el szinte teljes fás vegetációjukat. Az élőhely ennyire hirtelen történő teljes átalakulása, a mikroklimatikus viszonyok évekre történő megváltozása az érzékeny fajok megritkulsását, esetenként teljes eltűnését eredményezhetik. Különösen nagy károkat tud okozni az élővilágban ha a termelés nagyobb összefüggő területen történik, melynek szomszédságában nem található hasonló, megfelelő méretű habitat, ahová az élőhelyük megszűnésekor az állatok áthúzódhatnak, illetve ahonnan a későbbiekben a letermelt terület fajkészlete repatriálódhatna. A felújítások során elegyfajfaj nélküli, vagy kevés elegyfajfajjal rendelkező, egykorú, homogén állományok (újbóli) létrehozása ökológiai szempontból kevésbé jó, sérülékenyebb, kisebb divarzitású élőhelyek kialakulását eredményezi. Érintett erdőállományok: Illír bükkerdők (<i>Fagus sylvatica</i>, <i>Aremonio-Fagion</i>) (91K0), Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronio-Carpinion</i>) (91L0) és Pannon cseres-tölgyesek (91M0).
B16	Faanyag szállítása	M	belül	48,5	A *havasi cincér (<i>Rosalia alpina</i>) állományát leginkább az gyéríti, ha a kivágott bükktrözskeket a rajzás idejéig (júliusig) az erdőben hagyják, és csak azután szállítják el: ekkor ugyanis a nőstények a kivágott trözskekre petéznek, de a peték vagy a kikelő lárvák az elszállítás után megsemmisülnek.
G08	Hal- és vadállomány kezelése	M	belül és kívül	100	A túltartott vadállomány az Illír bükkerdők (<i>Fagus sylvatica</i>, <i>Aremonio-Fagion</i>) (91K0), az Illír gyertyános-tölgyesek (<i>Erythronio-Carpinion</i>) (91L0) és a Pannon cseres-tölgyesek (91M0) kerítés nélküli természetes felújulási lehetőségét ellehetetleníti. A vadak taposással, túrással károsítják a gyepeket és az erdei aljnövényzetet, elősegítve a gyomosodást, az özönnövények terjedését.
I01	Az Unió számára veszélyt jelentő idegenhonos inváziós fajok	H	belül és kívül	100	A selyemkóró megjelenik a nyiladékokon, szegélyekben és a nyitabb, felújítás alatt álló Pannon cseres-tölgyes (91M0) erdőállományokban is.
I02	Egyéb idegenhonos inváziós fajok (az Unió számára veszélyt jelentő fajokon kívül)	H	belül és kívül	100	Első sorban a bálványfa (<i>Ailanthus altissima</i>), a fekete fenyő (<i>Pinus nigra</i>), a fehér akác (<i>Robinia pseudo-acacia</i>) és a közönséges dió (<i>Juglans regia</i>) terjedése okoz problémát az Illír bükkerdők (<i>Fagus sylvatica</i>, <i>Aremonio-Fagion</i>) (91K0), az Illír gyertyános-tölgyesek

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége H magas; M: közepes; L: kis jelentőségű	Hatás keletkezés helye (területen kívül/belül)	Érintett terület aránya a jelölő érték szempontj ából (%)	Jelölő fajra vagy élőhelyre gyakorolt hatás
					(<i>Erythronio-Carpinion</i>) (91L0) és a Pannon cseres-tölgyesek (91M0) erdőszerkezetének átalakításával és az aljnövényzet degradációjával.

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

A Dékány-hegy kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület általános természetvédelmi célkitűzése az azon található, a kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, a degradálódott területek helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve a fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása. A Natura 2000 területek célkitűzései és prioritásai a területek hivatalos Natura 2000 adatlapjain (*Standard Data Form, SDF*) találhatók.

3.1.1. Fő célkitűzések

- A természetközeli állapotú erdőterületeken az állandó erdőborítottság fenntartása, természetkímélő erdőgazdálkodási módok alkalmazása.
- Természetközeli szerkezetű és koreloszlású, őshonos fafajok egyedeiből álló, elegyes, a nagy mennyiségű lábon álló és holt faanyagot tartalmazó erdőállományok megőrzése, kialakulásuk elősegítése. A xilofág rovarfajok (**Rosalia alpina*, *Cerambyx cerdo*, *Cucujus cinnaberinus*, *Lucanus cervus*), az odúlakó madarak (pl.: harkályok) és a denevérek számára nélkülözhetetlen a lábon álló holt faanyag megtartása, mint élő- és szaporodó hely.
- Inváziós fajok térfoglalásának megelőzése. Az arra alkalmas termőhelyeken a nem őshonos faállományok - elsősorban az akácok - lecserélése a termőhelynek megfelelő őshonos állományokra.
- Az erdei denevérfajok védelme, kiemelt figyelemmel a nyugati piszedenevér (*Barbastella barbastellus*) élőhelyül szolgáló idős őshonos erdőállományok megóvása.

3.1.2. További célok

- Az őshonos fajokból álló állományok természetes felújulásának elősegítése céljából a vadlétszám csökkentése.
- Rendszeres monitoring, a jelölő élőhelyek és fajok állapotának nyomon követése érdekében.

3.2. Kezelési javaslatok

A Natura 2000 területre vonatkozóan természetvédelmi szempontból javasolt kezelések jobb átláthatósága érdekében kezelési egységeket (**KE**) határozzunk meg, mivel az eltérő élőhelyek, fajok, és a jellemző gazdálkodási formák eltérő kezelést igényelnek. Az intézkedések egy része általánosan területszinten értelmezhető, más részük pedig csak egy-egy kezelési egységhez kötődik. A javasolt intézkedések minden esetben a jelölő élőhelyek és fajok megőrzésére irányulnak.

„A 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.”

Az itt megfogalmazott kezelési javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára, megadják, hogy a jelölő értékek megőrzéséhez milyen kezelési módok alkalmazása szükséges. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz. A tervkészítés időpontjában jogszabály alapján kötelezően betartandó előírásokon túli, a célokhoz illeszkedő, kívánatos kezelést megfogalmazó előírás-javaslatok iránymutatásként szolgálnak.

Teljes területre vonatkozó javaslatok

Építési tevékenység:

A területen építési tevékenység csak akkor engedélyezhető, ha az a természetvédelmi célokkal összeegyeztethető, jelölő fajokra és élőhelyekre nincs jelentős káros hatással. Az új építmények tájba illesztéséről a hatályos szabványoknak és a településrendezési eszközök előírásainak is megfelelően gondoskodni kell.

Közlekedés:

A közlekedésre (gyalogos, kerékpáros, lovas és gépjárműves) a meglévő utak használandók. Új utak kijelölése, földutak burkolása, stabilizálása csak természetvédelmi okból támogatható.

Infrastruktúra-hálózatok:

A területet érintő, keresztező elektromos vezetékek létesítésénél és átépítésénél, mint az ökológiai hálózat részét képező védett területeken az Országos Területrendezési Terv szerint kell eljárni. A légvezetékek fennmaradása csak abban az esetben engedélyezhető,

ha a földkábel létesítése a természeti értékekben kárt okoz. Az áramütés okozta madárpusztulások megakadályozása érdekében a légkábeleket megfelelő szigeteléssel javasolt ellátni. A hírközlési létesítmények közül a mobil telefon szolgáltatók bázis-tornyainak elhelyezését mellőzni javasolt a területen.

Turizmus:

A területen jelentős turisztikai nyomás nem tapasztalható. A turizmus és a természetvédelem közötti összhangot megfelelő tájékoztatással biztosítani lehet. A technikai és motorsportok a Natura 2000 területen belül csak hatósági engedéllyel, a burkolt utakon üzhetők.

Településeket érintő kezelési javaslatok:

A települések egészét érintő kezelési előírásokat rendszerint a településrendezési eszközök véleményezésén keresztül lehet és kell érvényesíteni. A településrendezés során figyelembe kell venni a környezet-, a természetvédelem, a tájhasználat és a tájkép formálásának összehangolt érdekeit. A helyi településrendezési eszközöknek tartalmazniuk kell a védett és a védő területekkel érintett területek lehatárolását, valamint az azokkal kapcsolatos előírásokat.

A tervezési területen, mivel az az ökológiai hálózat magterületében található, Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény értelmében beépítésre szánt terület nem jelölhető ki. A Natura 2000 területen jelentős ipari, gazdasági terület kijelölése nem javasolt.

Bányászat:

Bányászati tevékenység a bányászati szempontból kivett helyekre vonatkozó előírások alkalmazásával engedélyezhető. Új célkitermelőhely és külfejtéses művelésű bányatelek nem létesíthető. (2018. évi CXXXIX. tv. 25. §)

Ipari tevékenység:

Ipari tevékenység végzése a tervezési területen nem javasolt.

Vadgazdálkodás

A vadállományt a terület vadeltartó képességének megfelelő szintre kívánatos csökkenteni. Vadgazdálkodási létesítmények a természetvédelmi kezelővel egyeztetett helyen és módon helyezhetők ki. Fontos a terület gyomosodásának megakadályozása a szórók, etetők környékén. Ügyelni kell arra, hogy a kiszórt takarmány ne tartalmazzon a terület fertőzésére alkalmas propagulumot. Amennyiben a vadgazdálkodási létesítmények környékén mégis inváziós fajok jelennek meg, gondoskodni kell azok eltávolításáról, további terjedésük megelőzéséről.

3.2.1. Élőhelyek kezelése

A kezelési egység értelmezése és a lehatárolásra vonatkozó szempontok:

A tervezési terület élőhelytípusai, illetve azok természetességi állapota és a gazdálkodási módok alapján 6 kezelési egység került elkülönítésre. A kezelési egységek lehatárolása a 2018-19-ben végzett élőhelyfelmérés alapján történt. A kezelési egységek határai az élőhelyfoltokat követik, nem telekhatárokat vagy erdőrészlet-határokat, ezért nem rögzítettek, az élőhelyfoltok esetleges átalakulásával vagy vándorlásával együtt rugalmas módosításuk szükséges. Pontos térbeli lehatárolásuk a fenntartási terv gyakorlati alkalmazása során ezen terv térképmellékletének és leírásainak iránymutatása alapján, a konkrét feladat ismeretében a területen illetékes természetvédelmi őr segítségével, a terület aktuális állapotának megfelelően a helyszínen végzendő.

KE	elnevezés	Á-NÉR kód / élőhely	Natura 2000 kód	Jellemzők
1	Természeteszerű erdők	L2a – Cseres tölgyesek, K2 – Gyertyános kocsánytalan tölgyesek, K5 – Bükkösök.	91K0, 91L0, 91M0	A fellelhető honos fafajú erdei élőhelytípusok természeteszerű és természetközeli állapotú állományai.
2	Honos faállományú jellegtelen és degradált erdők	L2a – Cseres tölgyesek, K2 – Gyertyános kocsánytalan tölgyesek, RC - Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők, P1 – Őshonos fafajú fiatalosok, P8 – Vágásterületek.	91L0, 91M0	Honos vagy legalább dominánsan honos faállományú gazdasági erdők, felismerhető természetes élőhelytípusok esetén is jelentős degradáltsággal.
3	Tájidegen faállományú erdők	RDa - Őshonos lombos fafajokkal elegyes fenyves származékerdők, RDb - Őshonos lombos fafajokkal elegyes idegenhonos lombos erdők, S1 - Akác ültetvények, S3 - Egyéb ültetett tájidegen lombos erdők, S4 - Ültetett erdei- és feketefenyvesek, S6 - Nem őshonos fafajok spontán állományai.	-	A tájidegen fafajok nagy részaránya miatt jelentősen átalakult, degradálódott állományok.
4	Másodlagos, cserjésedő fátlan területek	OF x OD x P2b – Cserjésedő gyomos magaskórósok invazív	-	Gyepi, de minden esetben másodlagos, erősen degradálódott, gyomos

		lágyszárúak populációjával.		vegetációval jellemzett élőhelyek, gyakran özönfajok jelentős állományai.
5	Vadföldek	T1 - Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák, T10 - Fialat parlag és ugar.	-	Szántóföldként hasznosított vadföldek
6	Mesterséges felszínek, épített környezet, roncsterületek	U4 - Telephelyek, roncsterületek, U11 - Út- és vasúthálózat	-	A terület útjai és erdészeti-vadászati, mezőgazdasági telephelyei

(a) KE-1 kezelési egység: Természetszerű erdők

(b) Kezelési egység meghatározása:

A kezelési egység a terület legmagasabb természeti értéket képviselő, természetvédelmi szempontból jó állapotú erdeit foglalja magában. Ennek megfelelően nagyobb arányban a két jelölő élőhelytípus, a gyertyános-tölgyesek és a cseres-tölgyesek alkotják, valamint a terület egyetlen, jó állapotú bükkös állománya is ide került.

(c) Kezelési egység megfeleltetése / Érintettség vizsgálata:

- Érintett Á-NÉR élőhelyek: **K2** – Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek, **L2a** – Cseres-kocsánytalan tölgyesek, **K5**-Bükkösök.
- Érintett Natura 2000 élőhelyek: **91K0** - Illír bükk (*Fagus sylvatica*)-erdők (*Aremonio-Fagion*), **91L0** - Illír gyertyános-tölgyesek (*Erythronion-Carpinion*), **91M0** - Pannon cseres-tölgyesek.
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: * havasi cincér (*Rosalia alpina*), szarvasbogár (*Lucanus cervus*), nyugati piszedenevér (*Barbastella barbastellus*), nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*), erdei béka (*Rana dalmatina*), kerekvállú állásbogár (*Rhysodes sulcatus*), kis Apolló-lepke (*Parnassius mnemosyne*), erdei sikló (*Zamenis longissimus*), skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*).

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési javaslatok alapja a természetközeli erdőgazdálkodás, az erdőborítás folyamatos fenntartása illetve a honos faállomány megőrzése. A vágásterületek méretének csökkentésével, a felújítások lehetőség szerinti természetes honos újulatra alapozásával, a fokozatos felújítógazdálkodás kivitelezésének hosszabb időtávra való elnyújtásával, a vágásfordulók elnyújtásával a természetes erdődinamikához közelebb álló, ökológiai szempontból kedvezőbb erdőgazdálkodás folytatható. Ezeken a területeken kiemelt figyelmet kell fordítani főleg a nagyobb törzsmérőjű (>25cm) lábon álló vagy fekvő holt faanyag területen tartására, az idős, odvasodó faegyedek megőrzésére az állományban és a hagyásfacsoportokban is. Az erdőfelújítások és a későbbi ápolások, nevelések, gyérítések során is törekedni kell az elegyes állományszerkezet kialakítására, kímélni kell a vadgyümölcsfák egyedeit, természetszerű összetételű, szerkezetű és koreloszlású erdők

kialakulását kell elősegíteni. A gazdálkodás során kiemelt figyelmet kell fordítani a terület inváziós fajoktól való megvédésére - ennek egyik fő eszköze lehet a folyamatos erdőborítás biztosítása.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A természet védelméről szóló 1996.évi LIII. törvény

Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény vonatkozó rendelkezései

61/2017. (XII. 21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról

körzeti erdőterv

b) Javasolt előírások:

Kód	Előírás-javaslat	Megjegyzés
E03	A közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeiben a folyamatos erdőborítást biztosító átmeneti, örökzöld vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés.	Az idős, természetstörű állapotú erdőrészek esetében javasolt.
E16	A gyérítések és véghasználatok során legalább 5 m ³ /ha álló és/vagy fekvő holtfa jelenlétének biztosítása.	
E17	Az emberek testi épségét, közlekedést és épületeket nem veszélyeztető (az erdei élőhelyek fenntartását kiemelten szolgáló) lábon álló holtfa megőrzése.	Korhadéklakó xilofág ízeltlábúak, denevérek és madarak érdekében.
E18	A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során.	
E26	Az előhasználatok során az elegyfa fajok alsó és felső lombkorona szintben hagyása, fenntartása, lehetőség szerint a természetes erdőtakarás/közösségi jelentőségű élőhelyre jellemző összetételben, mennyiségben és többé-kevésbé egyenletes eloszlásban.	
E27	A természetes erdőtakarás/közösségi jelentőségű élőhely megfelelő állományszerkezetének kialakítása érdekében a nevelővágások során az alsó lombkorona- és a cserjeszint kialakítása, a kialakult szintek megfelelő záródásának fenntartása.	
E36	Az adott erdőrészletben véghasználat esetén szálalóvágás alkalmazása.	A természetstörű állapotú erdőrészek esetében javasolt.

E49	Az eredeti talajállapot fenntartása érdekében a talaj-előkészítés és a tuskózás elhagyása.	
E81	Faanyag mozgatása csak kemény (száraz vagy fagyott) talajviszonyok mellett.	
E85	A hagyásfák, hagyásfacsoportok fenntartása a fák természetes pusztulásáig.	
E94	Egészségügyi fakitermelés elhagyása az erdő fennmaradását, egészségi állapotát jelentősen veszélyeztető erdővédelmi ok kivételével.	Korhadéklakó xilofág ízeltlábúak, denevérek és madarak érdekében.
VA03	A területen szóró, vadetető, szózó nem létesíthető.	

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység a legjobb állapotú élőhelyek összessége, ezért kifejezett fejlesztési javaslat vagy rekonstrukciós igény nincs, a természetesség megőrzése a természetvédelmi cél.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok:

Az érintett élőhelyek természetességének megőrzése érdekében minden, nem erdőgazdálkodási tevékenységhez sorolható egyéb beavatkozás mellőzése indokolt, a területeit ki kell hagyni az infrastrukturális és egyéb más célú fejlesztésekből is.

(h) A kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységet képező erdők a terület legjobb állapotban fennmaradt gyertyános- illetve cseres-tölgyesei és unikális bükkös foltja. A tájban ritka idős és fajgazdag állományok megőrzése érdekében fontos a természetvédelmi szempontokat figyelembe vevő, minél kevésbé intenzív erdőhasználat, minél kisebb mértékű zavarás. A javasolt előírások a természetközeli állapot megőrzését, fenntartását szolgálják.

(a) KE-2 kezelési egység: Honos faállományú jellegtelen és degradált erdők

(b) Kezelési egység meghatározása:

A kezelési egység a terület honos faállományú, de csökkent természetességű, nagy kiterjedésű gazdasági erdeit foglalja magába, melyek sok esetben egyértelműen azonosítható jelölő élőhelyek, síkvidéki gyertyános-tölgyesek és a cseres-tölgyesek. A termőhelynek megfelelő főfafajú, de homogén szerkezetű, gyakran gyomosodó aljnövényzetű és idegenhonos fászáruakkal is elegyes állományok. A kezelési egységhez tartozó állományok között sok a fiatalos, melyek természetessége megfelelő kezeléssel jelentősen növelhető.

(c) Kezelési egység megfeleltetése / Érintettség vizsgálata:

- Érintett Á-NÉR élőhelyek: **K2** – Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek, **L2a** – Cseres-kocsánytalan tölgyesek, **P1** - Öshonos fafajú fiatalosok, **P8** – Vágásterületek.

- Érintett Natura 2000 élőhelyek: **91L0** - Illír gyertyános-tölgyesek (*Erythronion-Carpinion*), **91M0** - Pannon cseres-tölgyesek.
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: szarvasbogár (*Lucanus cervus*), nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*), erdei béka (*Rana dalmatina*), erdei sikló (*Zamenis longissimus*), kis Apolló-lepke (*Parnassius mnemosyne*), skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*).

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési javaslatok alapja a honos faállomány megőrzése és lehetőség szerint a természetesség fokozása. Az erdőfelújítások során a termőhelynek megfelelő, tájhozonyos fajokból álló, elegyes állományok kialakítása a cél. A felújítást ahol csak lehet a természetes őshonos újulatra kell alapozni. Az ápolások, a nevelési munkák és a gyérítések során törekedni kell a honos fajokból álló, elegyes, többszintű, többkorú, természetsszerű szerkezetű erdők kialakulásának elősegítésére. A jól működő erdei ökoszisztéma biztosításához gondoskodni kell elegendő mennyiségű holt fa jelenlétéről, az élőhelytípusnak megfelelő cserje- és gyepszint megőväséről, cserjés erdőszegélyek kialakításáról, az idős, odvasodó faegyedek kíméletéről. Az inváziós fajok (bálványfa, akác) további térhódítását meg kell akadályozni, kísérletet kell tenni visszaszorításukra.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A természet védelméről szóló 1996.évi LIII. törvény

Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény vonatkozó rendelkezései

61/2017. (XII. 21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról

körzeti erdőterv

b) Javasolt előírások:

Kód	Előírás	Megjegyzés
E16	A gyérítések és véghasználatok során legalább 5 m ³ /ha álló és/vagy fekvő holtfa jelenlétének biztosítása.	
E17	Az emberek testi épségét, közlekedést és épületeket nem veszélyeztető (az erdei élőhelyek fenntartását kiemelten szolgáló) lábon álló holtfa meghagyása.	Korhadéklakó xilofág ízeltlábúak, denevérek és madarak érdekében.
E18	A ritka fajhoz tartozó, vagy odvas, vagy böhöncös, vagy idős vagy más okból értékes faegyedek kijelölése és megőrzése az elő- és véghasználatok során.	
E19	Az elő- és véghasználatok során az előzetesen meghatározott fa-, illetve cserjefajok kímélete.	A társulásnak megfelelő elegyfajok, vadgyümölcsfák megőrzése
E26	Az előhasználatok során az elegyfa fajok alsó és felső	

	lombkorona szintben hagyása, fenntartása, lehetőség szerint a természetes erdőtársulásra/közösségi jelentőségű élőhelyre jellemző összetételben, mennyiségben és többé-kevésbé egyenletes eloszlásban.	
E27	A természetes erdőtársulás/közösségi jelentőségű élőhely megfelelő állományszerkezetének kialakítása érdekében a nevelővágások során az alsó lombkorona- és a cserjeszint kialakítása, a kialakult szintek megfelelő záródásának fenntartása.	
E28	Természetes-, természetszerű- és származék természetességi állapotú erdőkben a nevelővágások során az idegenhonos fa- és cserjefajok egyedszámának minimális szintre szorítása, illetve lehetőség szerinti teljes eltávolítása.	
E29	A vegyes összetételű faállományokban a nevelővágások során az idegenhonos fafajok eltávolítása.	Amennyiben ez nem eredményez az erdőtervben nem megengedett mértékű fahasználatot.
E31	A nevelővágások során az intenzíven terjedő fafajok teljes mértékű eltávolítása.	Amennyiben ez nem eredményez az erdőtervben nem megengedett mértékű fahasználatot.
E33	Természetes, természetszerű és származék erdőkben a tarvágás mellőzése.	Kivéve a természetes felújulásra nem képes állományokat.
E84	Fakitermelés tervezése során az érintett erdőrészeket korosztály-eloszlásának javítása. Térben változó erélyű nevelővágások végzése, az alsó szint és az átlagkornál fiatalabb egyedek kímélete.	
E85	A hagyásfák, hagyásfacsoportok fenntartása a fák természetes pusztulásáig.	Korhadéklakó xilofág ízeltlábúak, denevérek és madarak érdekében.
E94	Egészségügyi fakitermelés elhagyása az erdő fennmaradását, egészségi állapotát jelentősen veszélyeztető erdővédelmi ok kivételével.	Korhadéklakó xilofág ízeltlábúak, denevérek és madarak érdekében.
VA01	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.	

(f) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység esetében a természetesség javítása a természetvédelmi cél. Ehhez kifejezett élőhelyrekonstrukció nem szükséges, a természetközeli gazdálkodás, honos, természetes faj- és térszerkezetű állományok kialakítása lefedi a természetvédelmi cél megvalósítása érdekében szükséges élőhelyfejlesztés fogalmát.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok:

A teljes területre megfogalmazott kezelési javaslatok az irányadók, a kezelési egységre vonatkozó speciális javaslatok nincsenek.

(h) A kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységet képező erdők a terület dominánsan honos faállományú, elsősorban gazdálkodási rendeltetésű erdei, melyek megfelelően végzett gazdálkodás mellett könnyen jobb természetességűvé tehetők. A javasolt előírások a természetességi állapot javítását szolgálják.

(a) KE-3 kezelési egység: Tájidegen faállományú erdők

(b) Kezelési egység meghatározása:

A kezelési egység a terület jelentős tájidegen részaránnal vagy ezen fajok dominanciájával bíró erdőrészeket takarja. Természetes – és jelölő – élőhelytípusként nem azonosíthatók. Legjelentősebb arányban az akác (sok helyen honos fajokkal elegyes) állományai jellemzők.

(c) Kezelési egység megfeleltetése / Érintettség vizsgálata:

- Érintett Á-NÉR élőhelyek: **RDa** - Öshonos lombos fafajokkal elegyes fenyves származékerdők, **RDb** - Öshonos lombos fafajokkal elegyes idegenhonos lombos erdők, **S1** - Akác ültetvények, **S3** - Egyéb ültetett tájidegen lombos erdők, **S4** - Ültetett erdei- és feketefenyvesek, **S6** - Nem öshonos fafajok spontán állományai, **P8** – Vágásterületek.
- Érintett Natura 2000 élőhelyek: Nincsenek érintett élőhelyek.
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: erdei béka (*Rana dalmatina*), erdei sikló (*Zamenis longissimus*).

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A kezelési javaslatok alapja rövid távon a környező területek fertőzésének (akác terjedésének) megakadályozása, a gazdasági szempontok mellett a természetvédelmi célokat is figyelembe vevő erdőművelés, hosszú távon az arra alkalmas termőhelyeken lehetőség szerinti fafajcsere, a természetesség növelése.

Az akácosok átalakítása nehéz és költséges feladat, valószínűleg csak pályázati vagy más támogatási források felhasználásával valósítható meg az egész területen. Kivitelezése történhet több vágásforduló alatt, a természetes honos újulatra alapozva is.

Az öshonos fajok egyedeinek védelmét biztosítani kell minden korosztályban, az előhasználatok során a fakitermelések ne érintsék az öshonos fajok egyedeit, véghasználatkor

pedig hagyásfaként maradjanak vissza a területen. Az erdőgazdálkodás során ahol az aljnövényzet még kevésbé degradálódott vagy természetközeli állapotú, ügyelni kell a lehető legkisebb mértékű bolygatására. Természetvédelmi szempontból támogatható az alacsony záródású, felnyíló erdők kialakítása is, ahol a termőhelyi adottságok ezt teszik lehetővé.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A természet védelméről szóló 1996.évi LIII. törvény

Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény vonatkozó rendelkezései

61/2017. (XII. 21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról

körzeti erdőterv

b) Javasolt előírások:

Kód	Előírás	Megjegyzés
E19	Az elő- és véghasználatok során az előzetesen meghatározott fa-, illetve cserjefajok kímélete.	Őshonos fajok egyedeinek kímélete
E26	Az előhasználatok során az elegyfa fajok alsó és felső lombkorona szintben hagyása, fenntartása, lehetőség szerint a természetes erdőtársulásra/közösségi jelentőségű élőhelyre jellemző összetételben, mennyiségben és többé-kevésbé egyenletes eloszlásban.	A honos fajokkal elegyes állományokban alkalmazandó.
E27	A természetes erdőtársulás/közösségi jelentőségű élőhely megfelelő állományszerkezetének kialakítása érdekében a nevelővágások során az alsó lombkorona- és a cserjeszint kialakítása, a kialakult szintek megfelelő záródásának fenntartása.	A honos fajokkal elegyes állományokban alkalmazandó.
E54	Idegenhonos fafajú faállomány szerkezetátalakítása.	
E55	Természetes, természetszerű és származék erdőkkel határos erdőterületek felújítása tájhonos fafajokkal, illetve célállománnyal.	
E58	Az erdőfelújítások során a természetes erdőtársulásnak megfelelő elegyfajok biztosítása.	
E62	Az idegenhonos és tájidegen fafajú faállományok véghasználatára és felújítása során a természetes cserje- és lágyszárú szint kímélete, valamint a talajtakaró megóvása.	
E64	Az idegenhonos és tájidegen fafajú erdők véghasználatára során a tájhonos fafajok egyedeinek meghagyása (az alsó- és lehetőség szerint a cserjeszintben is).	
VA01	Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.	

(f) Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A kezelési egység esetében a természetesség javítása a természetvédelmi cél. Ehhez szükséges az állományok fokozatos, tervezett gazdálkodáshoz illeszkedő átalakítása honos, a természetes élőhelyípusoknak megfelelő fafajösszetételű állományokká, melyek így idővel természetközeli élőhelyekké alakulhatnak.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok:

A teljes területre megfogalmazott kezelési javaslatok az irányadók, a kezelési egységre vonatkozó speciális javaslatok nincsenek.

(h) A kezelési javaslatok indoklása:

A kezelési egységet képező erdők a terület dominánsan tájidegen, sokszor inváziós faállományú, elsősorban gazdálkodási rendeltetésű erdei. Ezen állományok átalakítása két okból szükséges: egyrészt az inváziós fafajok eliminálása a közeli természetes és természetközeli állományok megvédésének elengedhetetlen feltétele, másrészt a tájidegen fajok honos, termőhelyazonos fajokra történő cseréje a terület egészének természetességét javítja, a közösségi jelentőségű fajok élőhelyét növeli. A javasolt előírások a természetességi állapot javítását szolgálják.

(a) KE-4 kezelési egység: Másodlagos, cserjésedő fátlan területek

(b) Kezelési egység meghatározása:

Erősen degradálódott, gyomos vegetációval jellemzett gyepes vagy cserjésedő élőhelyek, gyakran özönfajok jelentős állományaival.

(c) Kezelési egység megfeleltetése / Érintettség vizsgálata:

- Érintett Á-NÉR élőhelyek: OF x OD x P2b - Cserjésedő gyomos magaskórósok invazív lágyszárúak populációjával.
- Érintett Natura 2000 élőhelyek: Nincsenek érintett élőhelyek.
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*), díszes tarkalepke (*Euphydryas matura*).

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Az érintett területek természetvédelmi szempontból értéktelenek, a jelentősebb előfordulási helyszín egy magasfeszültségű villanyvezeték alatt húzódó nyiladék. Kezelésük során elsődleges az özönfajok megfékezése, mely történhet sorozatos mechanikai kezelésekkal, de kellő körültekintéssel kiegészíthető vegyszeres kezeléssel is. Cél a környező értékesebb területek fertőződésének megelőzése.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

A kezelési egységre kötelező előírások nincsenek.

b) Javasolt előírások:

Kód	Előírás
GY22	Legeltetéssel és/vagy kaszálassal történő hasznosítás.
GY26	Inváziós fás szárúak mechanikus irtása.
GY27	Nem speciális növényvédő szer kijuttatása esetén az inváziós fásszárúak vegyszeres irtása a területileg illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges.

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Az arra alkalmas területeken mozaikos gyepek-cserjés terület kialakítása kívánatos a terület diverzitásának növelése érdekében, a szukcessziós folyamatok lassítása mellett erdőállomány is kialakítható. A növényi inváziók mindenképpen megakadályozandók.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok:

A teljes területre megfogalmazott kezelési javaslatok az irányadók, a kezelési egységre vonatkozó speciális javaslatok nincsenek.

(h) A kezelési javaslatok indoklása:

A degradált gyepek területek erdősítése esetén csak tájhonos, termőhelyazonos fajok a természetessel azonos fajösszetételű és arányú telepítése fogadható el.

(i) Kezelési javaslatok indoklása:

A terület gyomos gyepek élőhelyei a növényi inváziók bázisaként veszélyt jelentenek a környezetükre, ezért ennek megfékezése az elsődleges feladat. A cserjésedő gyepek fenntartása a terület mozaikosságát növelve jótékony hatással van a meglévő értékekre, ezért a szukcessziós folyamat lassú fenntartása kívánatos.

(a) KE-5 kezelési egység: Vadföldek

(b) Kezelési egység meghatározása:

A területen kis kiterjedésben megtalálható takarmánnyal vetett vadföldek tartoznak ide.

(c) Kezelési egység megfeleltetése / Érintettség vizsgálata:

- Érintett Á-NÉR élőhelyek: részben **T1** - Egyéves, intenzív szántóföldi kultúrák, **T10** - Fiatal parlag és ugar.
- Érintett Natura 2000 élőhelyek: Nincsenek érintett élőhelyek.
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: –

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

A gazdálkodás során az elsődleges cél, hogy a tevékenység ne veszélyeztesse a környező természetes területeket. Ennek érdekében a vegyszerezés lehetőleg kerülendő és a gyomosodás, főképp az inváziós fajok terjedése megakadályozandó.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet. az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről.

b) Javasolt előírások:

Kód	Előírás
SZ14	A parcella szélein legalább 3 m széles növényvédőszer mentes táblaszegély elhagyása, a táblaszegélyben szükség esetén mechanikai gyomirtás végzése.
SZ19	Kizárólag környezetkímélő besorolású növényvédő szerek alkalmazása engedélyezett.
SZ22	Rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek nem alkalmazhatók.
SZ53	Szántó füves élőhellyé alakítása spontán felhagyással, kivéve az inváziós növényfajok irtását.

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

A szántóföldként való hasznosítás helyett a területek vadlegelőként való használata és gyepesítése, vagy erdősítése lehet fejlesztési, élőhelyrekonstrukciós cél.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok:

A teljes területre megfogalmazott kezelési javaslatok az irányadók, a kezelési egységre vonatkozó speciális javaslatok nincsenek.

(h) Kezelési javaslatok indoklása:

A művelés felhagyása esetén a területek a növényi inváziók bázisaként veszélyt jelenthetnek a környezetükre, ezért ennek megfékezése az elsődleges feladat. A jóval kevésbé mesterséges gyepek, vagy zárótársulást jelentő erdőtípus létrehozása természetvédelmi szempontból előrelépés.

(a) KE-6 kezelési egység: Mesterséges felszínek, épített környezet, roncsterületek

(b) Kezelési egység meghatározása:

A területen elhelyezkedő utak, telephelyek és roncsterületek.

(c) Kezelési egység megfeleltetése / Érintettség vizsgálata:

- Érintett Á-NÉR élőhelyek: U4 - Telephelyek, roncsterületek, U11 - Út- és vasúthálózat.
- Érintett Natura 2000 élőhelyek: Nincsenek érintett élőhelyek.
- Érintett közösségi jelentőségű fajok: –

(d) Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Az érintett területek használata során az elsődleges cél, hogy a tevékenység ne veszélyeztesse a környező természetes területeket. Ennek érdekében a vegyszerezés körültekintően alkalmazandó és a gyomosodás, főképp az inváziós fajok terjedése megakadályozandó.

(e) Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

a) Kötelezően betartandó előírások:

275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet. az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről.

b) Javasolt előírások:

A kezelési egységre vonatkozó javasolt előírások nincsenek.

(f) Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

Intenzíven használt területek, természetes élőhelyé alakításuk nem várható, ezért rekonstrukcióra vonatkozó javaslatokat nem teszünk.

(g) Gazdálkodáshoz nem köthető javaslatok:

A teljes területre megfogalmazott kezelési javaslatok az irányadók, a kezelési egységre vonatkozó speciális javaslatok nincsenek.

(h) A kezelési javaslatok indoklása:

A terület ember által intenzíven, sűrűn, valamilyen mesterséges létesítményhez kötött használt területei, amelyek esetében természetvédelmi jellegű kezelés, használat nem értelmezhető. A környező élőhelyeket nem károsító tevékenységek elfogadhatóak.

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

Mivel a terület teljes területe potenciális erdőterület, így az esetleges élőhelyfejlesztési, rekonstrukciós munkálatok, célok is ezt az élőhelycsoportot célozhatják meg. Az élőhelyek jelenlegi állapota alapján közel a terület felén valós rekonstrukció nem szükséges, ezek a természetközeli és féltermészetes, felismerhető – és egyben Natura 2000 besorolású – erdőtípusokat lefedő erdők (KE-1, KE-2). A nyugati pisedenevér élőhelyvédelme szorosan összefügg a xilofág jelölő rovarfajok védelmével, hiszen élőhelyi igényeik is hasonlóak. Így érdekükben kiemelt cél kell legyen az idős tölgyesek védelme, a vágásérettségi korok kitolása, a nevelővágások során a lábon száradó, és lábon száradt faegyedek megóvása.

A KE-2 egységbe sorolt, közepes vagy jelentős mértékben degradálódott gazdasági erdők esetében élőhelyfejlesztés keretében szükséges a természetesség fokozása. Ennek során a

homogén, fajszegény, egykorú erdők diverzebbé tétele, természetesebb kor- és állományszerkezet kialakítása, a gyomosodás visszafordítása, az esetleg meglévő özönfajok visszaszorítása a természetvédelmi cél.

A **KE-3** esetében, ahova a tájidegen és idegenhonos ültetvények kerültek, köztük intenzív terjedésre képes akácos ültetvényekkel, már szükséges az élőhelyrekonstrukció. Ezen állományok esetében cél a honos, természeteshez minél közelebbi tulajdonságokkal bíró erdőállományok kialakítása, a további inváziók megakadályozása.

A **KE-4** és **KE-5** egységekbe sorolt, kis területeket elfoglaló, ezért alárendelt szerepű gyomos gyepek és vadföldként hasznosított szántók esetében elképzelhető a természetes gyepeként történő hasznosítás, vagy a honos erdőállományok létrehozása egyaránt.

3.2.3. Fajvédelmi intézkedések

Az egyes fajokkal kapcsolatosan a fajvédelmi intézkedések túlnyomó részben élőhelykezelési jellegűek, így beépültek a kezelési egységekre megfogalmazott javaslatok közé.

- ***havasi cincér (*Rosalia alpina*)**

A bükkös élőhelyeken törekedni kell a folyamatos erdőborítást biztosító üzemmód alkalmazására. Védelme érdekében főleg az idős, sérült, részben már elhalt törzseket kell megőrizni, elsősorban azokat, amelyek napnak kitett, erdőszéli helyzetben, lécek körül, tisztásokon állnak. Ezt elősegíti a szálaló erdőművelés, a faállomány változatos korcsoportstruktúrájának kialakítása. A vágáskor emelése, a véghasználat során átlagosan 5–20% területi lefedettséget biztosító mikroélőhelyek visszahagyása, a sérült vagy holt faegyedek kijelölése és megkímélése az elő- és véghasználatok során egyaránt fontos. A havasi cincér állományát leginkább az gyéríti, ha a kivágott bükkötörzseket a rajzás idejéig (júliusig) az erdőben hagyják, és csak azután szállítják el: ekkor ugyanis a nőstények a kivágott törzsekre petéznek, de a peték vagy a kikelő lárvák az elszállítás után megsemmisülnek. A kitermelt fát ezért tél végén javasolt elszállítani, illetve a helyszínen lehetőleg árnyékos helyen javasolt tárolni a rönköket.

- **nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*)**

A nagy hőscincér védelme érdekében főleg az idős tölgyfákat kell megőrizni, elsősorban azokat, amelyek napnak kitett, erdőszéli helyzetben, lécek körül, tisztásokon állnak. A szálaló erdőművelés, a faállomány változatos korcsoportstruktúrájának kialakítása ezt elősegíti. Fontos a folyamatos erdőborítás, és vele a hagyásfák, tanúfák meghagyása, hogy a hőscincérállomány térbeli és időbeli folytonossága biztosítva legyen. A nagy hőscincér tipikus esernyőfaj: a hőscincéres fákban erőteljes az odvasodás, ami nem csupán más szaproxilofág bogárfajoknak, de madaraknak és kisemlősöknek is kedvez.

- **skarlátbogár (*Cucujus cinnaberinus*)**

Hasonlóan a nagy szarvasbogárhoz, ennek a fajnak is a védelmét elsősorban a tenyészhelyek biztosítása szolgálja. Ennek érdekében kerülni kell a tuskók és holtfák eltávolítását. Fontos, hogy az erdőkben mindenféle korú fák legyenek, mert az idős fák pusztulása biztosítja a megfelelő élőhelyeket a faj számára. Ezért is fontos a kezelt erdőkben a hagyásfák és tanúfák megőrzése. Lécek kialakítása az erdőkben előnyös a szaproxilofág fajok számára. Mivel életfeltételeinek biztosítása sok más szaproxilofág faj hasznára is válik, ezért „esernyőfajnak” is tekintik.

- **díszes tarkalepke (*Euphydryas matura*)**

Az európai természetvédelem szempontjából kiemelten fontos faj. Állománya Nyugat- és Közép-Európában radikálisan lecsökkent az elmúlt időszakban. A díszes tarkalepke helyhez kötött, bonyolult életciklusú faj, a párzás, a peterakás, a fiatal hernyók táplálkozása az erdő szegélyéhez kötődik, ezért fontos az erdőszegélyek megfelelő védelme a faj fennmaradása szempontjából. A párzás, a peterakás, a fiatal hernyók táplálkozása az erdő szegélyén, az alacsony lombkoronaszintben vagy a cserjeszintben zajlik. Az avarszint mint búvóhely (átnyaralás, áttelelés), majd a gypeszint mint újabb táplálkozóhely szerepel.

A faj megőrzésének leglényegesebb követelménye az élőhelyek megőrzése, lehetőleg tájszintű léptékben, mert csak ez kompenzálja a fajra jellemző erős, természetes populációingadozásokat, amelyek a faj összetett és bonyolult életciklusából következnek. Nagyon lényeges továbbá a természetszerű erdőszegélyek kialakítása, különösen déli-délkeleti kitértségben az erdőszegélyek megfelelő „vonalvezetése”, bennük a gazdag lágyszárú- és cserjeszint megőrzése.

- **szarvasbogár (*Lucanus cervus*)**

A nagy szarvasbogár védelmét elsősorban a tenyészhelyek biztosítása szolgálja. Ennek érdekében kerülni kell a tuskók és holtfák eltávolítását. Fontos, hogy az erdőkben legyen elég idős fa, főleg tölgy, amelyek gyökérzete részben már pusztulásnak indult. A lárvák a föld alatt fejlődnek, e miatt a teljes talajelőkészítés sok egyed pusztulásával járhat. A vaddisznó állomány túrásával nagy károkat tud okozni a szarvasbogár populációkban.

3.2.4. Kutatás, monitorozás

A jelenlévő jelölő élőhelyek állapotának, kiterjedésének folyamatos nyomon követése mindenképpen szükséges a terület állapotának figyelemmel kíséréséhez.

Kiemelten fontos a tervírás során felfedezett bükkös állomány állapotának folyamatos nyomon követése, elsősorban a természetes felújulás lehetőségeinek vizsgálata.

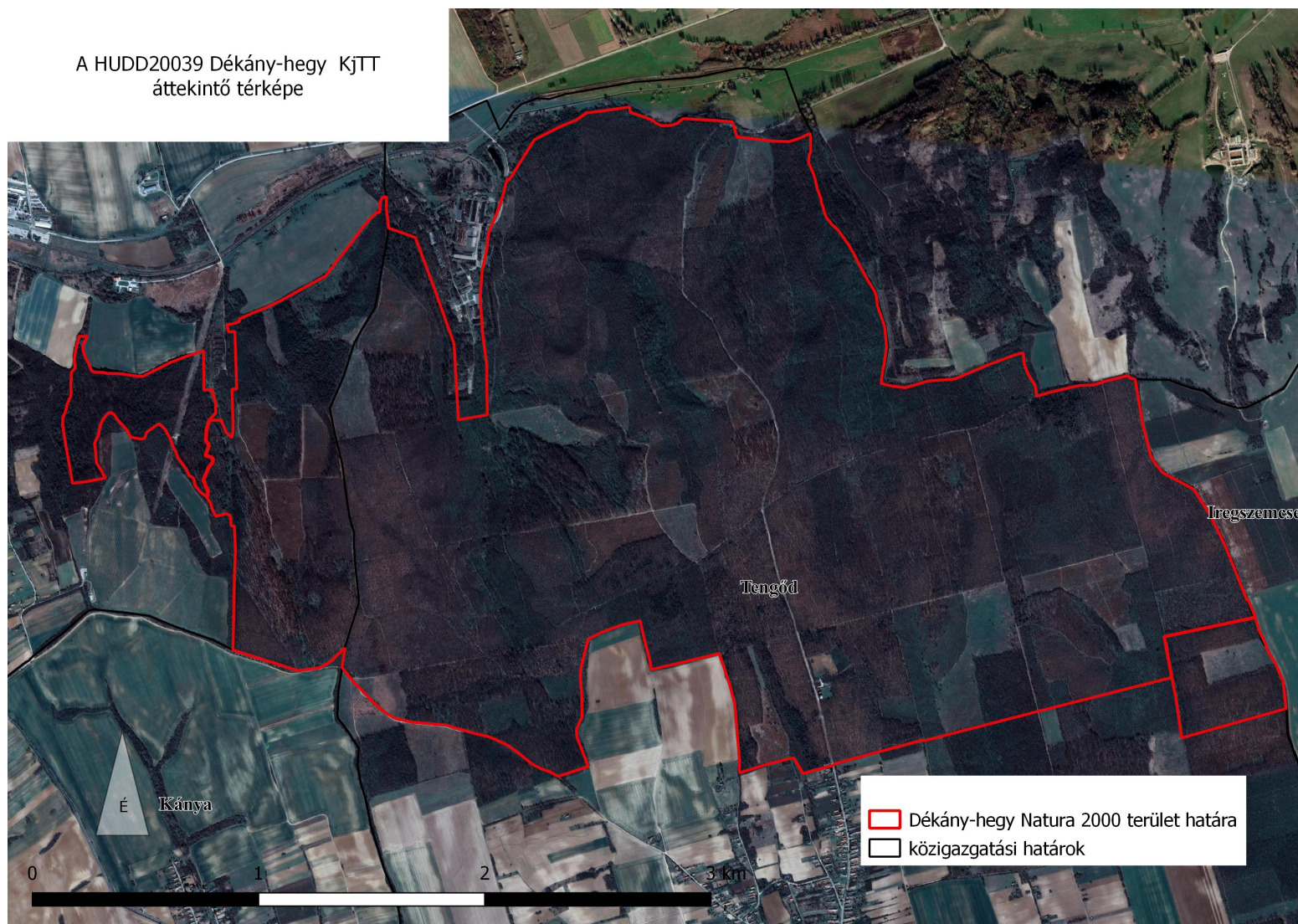
A jövőbeni kutatások célja a területen előforduló közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok állományváltozásának követése.

A közösségi jelentőségű élőhelyek kiterjedésének monitorozására javasoljuk az NBmR protokoll szerinti élőhelytérképezés elvégzését 10 évente. Javasolt a jelölő élőhelyek állományainak állapotát is 1-1 mintavételi helyen monitorozni, erre alkalmas módszer a közösségi jelentőségű erdőkre kidolgozott módszertan. Az özönnövényekre vonatkozóan NBmR szerint, az élőhelytérképezéshez kapcsolódóan kell minimálisan adatot gyűjteni.

A jelölő fajok és élőhelyek tekintetében minimálisan hat évente (a közösségi jelentőségű fajokról és élőhelyekről az Európai Unió felé benyújtandó jelentések periódusainak megfelelően) el kell végezni az állományok és területek felmérését.

3.2.5. Mellékletek

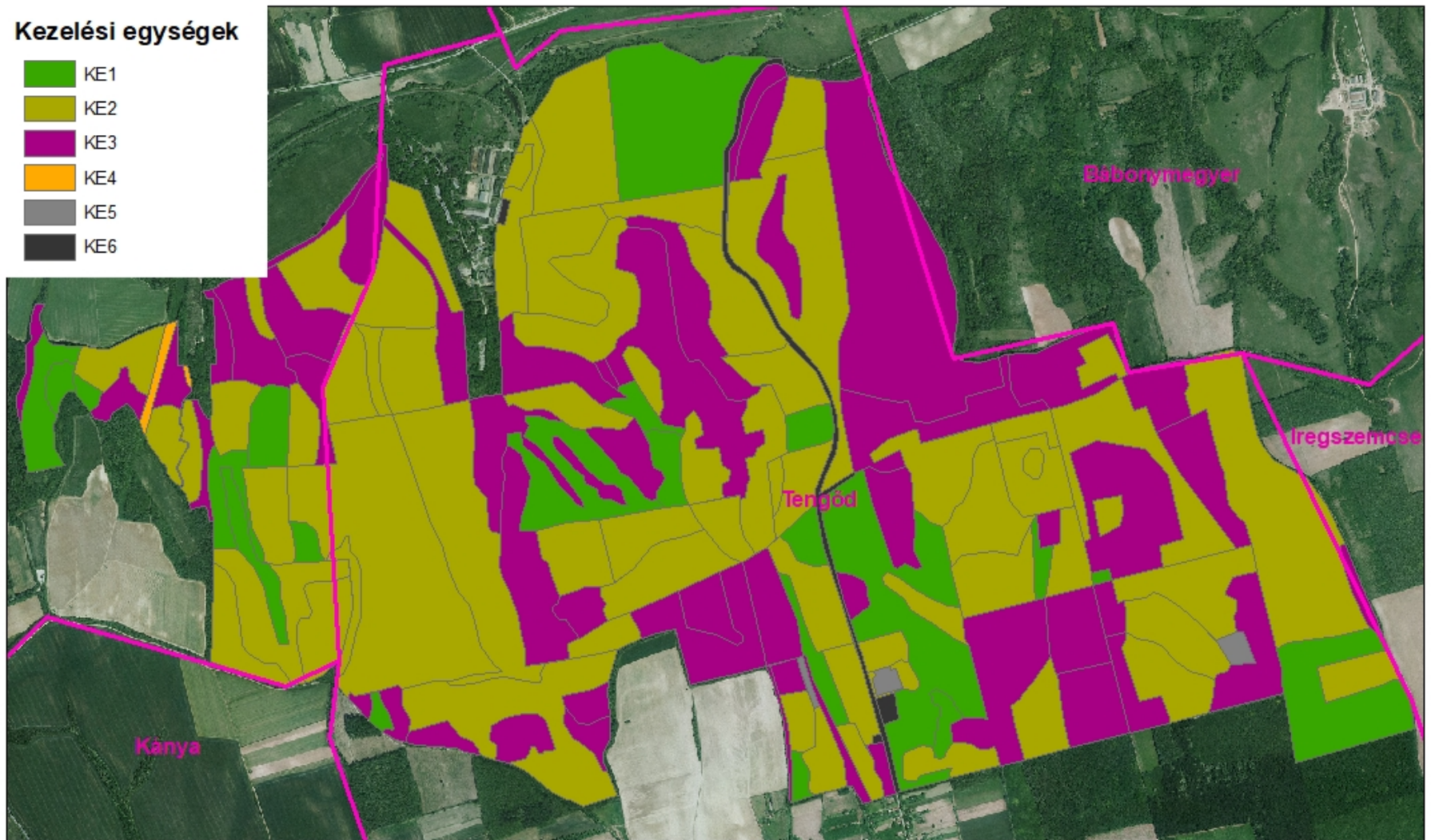
A HUDD20039 Dékány-hegy KjtT
áttekintő térképe

A HUDD20039 Dékány-hegy kJTT
kezelési egységeinek térképe
M 1:20 000

Kezelési egységek

- KE1
- KE2
- KE3
- KE4
- KE5
- KE6

Aptérkép: Magyarország légifelmérése 2015

0 112,5 225 450 675 900
Meters

Táblázat:

Kezelési egység kódja	Kezelési egység megnevezése	Település	Területe (Ha)	Érintett hrsz-ok	Érintett erdőrészek	Érintett MEPAR blokk
KE-1	Természetközeli erdők	Iregszemcse	0,03	056/3a		RH52L-C-15
KE-1	Természetközeli erdők	Tab	22,13	010317/c ,010318/a ,010326, 010328/1 ,010328/2 ,010329	5/a ,5/d ,5/e ,5/i ,5/l ,5/p ,6/d ,6/l ,7/a, 7/b, 7/c ,7/d ,7/f	RX8HD-5-15
KE-1	Természetközeli erdők	Tengőd	100,93	011/a ,013/ ,033/1a ,033/1b, 033/1c ,033/1d ,033/1f ,033/1h, 033/1k ,033/1l ,033/1n ,034/2, 035/4c ,035/4f ,035/4h ,04/2c, 04/2d ,04/2f ,04/2m ,04/2n , 04/2p ,04/2r ,04/2s ,04/2t, 04/2v ,041/2, 041/4a ,041/4b, 041/4c ,042/ ,06/ ,09/a	1/b ,1/c ,1/ny ,10/a ,10/d ,10/e ,10/ny, 11/a, 11/b ,11/ny ,11/Út ,12/e ,12/f , 12/g, 12/Út 1 ,13/a ,13/b ,13/e ,13/ny , 13/Út ,14/c ,15/b ,15/k ,16/a ,16/c ,16/d, 16/e, 16/ny ,17/a ,17/b ,17/c ,17/d , 17/e, 17/ny ,18/b ,18/c ,18/ny ,19/a , 19/d , 19/ny ,20/b ,20/c ,20/e ,20/f , 21/ny , 27/a ,27/ny 2 ,4/ny, 6/b ,7/a ,7/b, 7/c , 7/d ,7/e ,7/f ,7/g ,7/i ,7/k, 7/l ,7/m, 7/n , 7/o ,7/p ,7/Út 1 ,7/Út 2 ,9/f, 9/g	R82NL-M-15, R83VL-V-15, R8Y2L-X-15, RA08L-7-15, RA9VL-5-15, RAT8L-2-15, RCEFL-W-15, RFT87-T-15, RH52L-C-15, RX8HD-5-15
KE-2	Honos faállományú jellegtelen és degradált erdők	Iregszemcse	0,03	056/3a		
KE-2	Honos faállományú jellegtelen és degradált erdők	Tab	59,83	010317/a ,010317/b ,010317/c, 010317/d ,010318/a ,010318/b, 010318/c ,010318/d ,010318/f, 010318/g ,010326 ,010328/3, 010328/4 ,010329	5/c ,5/d ,5/e ,5/ny 1 ,5/ny 2 ,5/p ,6/a , 6/b, 6/c ,6/d ,6/e ,6/f ,6/g ,6/h ,6/i ,6/j, 6/k ,6/l, 7/a ,7/b ,7/c ,7/d ,7/f ,7/g	RX8HD-5-15

Kezelési egység kódja	Kezelési egység megnevezése	Település	Területe (Ha)	Érintett hrsz-ok	Érintett erdőrészek	Érintett MEPAR blokk
KE-2	Honos faállományú jellegtelen és degradált erdők	Tengőd	404,41	010/ ,011/a ,011/b ,011/c ,012/ 013/ ,03/4 ,033/1a ,033/1b , 033/1c, 033/1d ,033/1f ,033/1g, 033/1h, 033/1j ,033/1k ,033/1l, 033/1n , 033/1p ,033/1r ,033/2, 034/1 , 034/2 ,035/3b ,035/4a, 035/4b , 035/4c ,035/4d ,035/4f 035/4g , 035/4h ,039/ ,04/2a, 04/2b ,04/2c , 04/2d ,04/2f, 04/2l ,04/2m ,04/2n , 04/2p, 04/2r ,04/2s, 04/2t ,04/2v, 041/2 ,041/3, 041/4a, 041/4b, 041/4c ,042/ ,05/1 ,05/2 ,06/ 09/a , 09/c	1/a ,1/b ,1/c ,1/d ,1/ny ,10/a ,10/b ,10/c, 10/d ,10/e ,10/ny ,10/Út ,11/a ,11/b, 11/ny, 11/Út ,12/a ,12/b ,12/c ,12/e ,12/f 12/g, 12/Út 1 ,12/Út 2 ,13/b ,13/c ,13/d 13/e, 13/f ,13/g ,13/ny ,14/a ,14/b ,14/c 14/d, 14/ny ,15/c ,15/d ,15/e ,15/f ,15/j 15/k, 15/m ,15/ny ,16/a ,16/b ,16/c, 16/d, 16/e, 16/f ,16/g ,16/ny ,16/ti, 16/Út, 17/a ,17/b ,17/c ,17/e ,17/ny, 17/vf ,18/a ,18/b ,18/c, 18/d ,18/ny, 19/a, 19/b ,19/c ,19/d ,19/e, 19/f ,19/ny, 19/vf, 2/a ,2/b ,2/c ,2/d ,2/Út, 20/a ,20/b 20/d , 20/e ,20/f ,21/ny ,22/ny, 3/a ,3/b, 3/c , 3/d ,3/ny ,3/Út ,34/a ,34/b ,34/c, 34/e , 4/a ,4/b ,4/d ,4/e ,4/f ,4/g ,4/h ,4/i, 4/ny 5/a ,5/b ,5/c ,5/d ,6/a ,6/b ,6/c, 6/ny, 7/b 7/d ,7/e ,7/f ,7/g ,7/h ,7/i ,7/j, 7/k, 7/l 7/m ,7/n ,7/ny ,7/p ,7/Út 1 ,7/Út 2, 8/a 8/b ,8/c ,8/d ,8/e ,8/f ,8/ny ,8/Út, 9/a, 9/b, 9/c ,9/d ,9/e ,9/f ,9/h ,9/i ,9/j, 9/ny, 9/Út	R82NL-M-15, R83VL-V-15, R8Y2L-X-15, RA08L-7-15, RA9VL-5-15, RAT8L-2-15, RCEFL-W-15, RFT87-T-15, RH52L-C-15, RWYRA-2-15, RX8HD-5-15
KE-3	Tájidegen faállományú erdők	Iregszemcse	0,06	056/3a		RH52L-C-15
KE-3	Tájidegen faállományú erdők	Tab	33,11	010317/c ,010317/d ,010318/a, 010318/b ,010318/c ,010318/d, 010318/f ,010318/g ,010326, 010328/1 ,010328/2 ,010328/3, 010328/4 ,010329	5/a ,5/b ,5/c ,5/d ,5/e ,5/i ,5/j ,5/l ,5/n , 5/ny 1 ,5/ny 2 ,5/o ,5/p ,6/a ,6/b ,6/c, 6/d, 6/e, 6/f ,6/g ,6/h ,6/i ,6/j ,6/k ,6/l, 7/a, 7/c	RX8HD-5-15

Kezelési egység kódja	Kezelési egység megnevezése	Település	Területe (Ha)	Érintett hrsz-ok	Érintett erdőrészek	Érintett MEPAR blokk
KE-3	Tájidegen faállományú erdők	Tengőd	254,09	010/ ,011/a ,011/b ,011/c ,012/ 013/ ,03/4 ,033/1a ,033/1f, 033/1g , 033/1h ,033/1j, 033/1k, 033/1l , 033/1m , 033/1n , 033/1r ,033/2 , 034/1, 034/2 , 035/3a ,035/3b , 035/4a, 035/4b ,035/4c , 035/4d, 035/4f , 035/4g , 035/4h, 039/ , 04/2b , 04/2c, 04/2d , 04/2f ,04/2m , 04/2n, 04/2r ,04/2v ,040/ , 041/2, 041/3 ,041/4a ,041/4b , 041/4c, 042/ ,044/1 ,05/1 ,05/2 , 06/ 07/ , 09/a ,09/b ,09/c , 04/2a, 04/2f , 04/2l	1/Út ,10/a ,10/c ,10/d ,10/e ,10/ny , 10/Út, 11/a ,11/b ,11/Út ,12/a ,12/b , 12/c ,12/d, 12/e ,12/f ,12/Út 2 ,13/a , 13/b ,13/c ,13/f, 13/g ,13/ny ,13/Út , 14/b ,14/c ,14/d ,14/ny, 15/b ,15/c ,15/d, 15/e ,15/f ,15/j ,15/k , 15/m ,15/ny , 16/a ,16/b ,16/c ,16/d ,16/e ,16/f ,16/g, 16/ny , 16/ti ,16/Út ,17/a ,17/d, 17/e,17/ny , 18/a ,18/b ,18/c ,18/d , 18/ny, 19/a ,19/b , 19/d ,19/e ,19/f , 19/ny ,19/vf, 2/a ,2/b , 2/c ,2/d ,2/Út , 20/a ,20/d ,20/e ,21/ny , 22/ny ,3/a ,3/b , 3/c ,3/d ,3/ny, 3/Út,3 4/a ,34/b ,34/c , 34/d ,34/e ,4/a ,4/b ,4/d ,4/e ,4/f ,4/g , 4/h ,4/i ,5/a ,5/b ,5/c ,5/d ,6/a ,6/b , 6/ny,7/a , 7/b ,7/c ,7/d ,7/e ,7/f ,7/g , 7/h,7/i ,7/j , 7/k ,7/n ,7/ny ,7/o ,7/p ,7/Út 1 ,8/a ,8/b , 8/c ,8/d ,8/e ,8/f ,8/g ,8/ny, 8/Út ,9/a ,9/b , 9/c ,9/d ,9/e ,9/f ,9/g ,9/i, 9/j ,9/ny ,9/Út	R82NL-M-15, R83VL-V-15, R8Y2L-X-15, RA08L-7-15, RA9VL-5-15, RAT8L-2-15, RCEFL-W-15, RFT87-T-15, RH52L-C-15, RWYRA-2-15, RX8HD-5-15
KE-4	Másodlagos, cserjésedő fátlan területek	Tab	1,62	010328/3 ,010328/4 ,010329	5/c ,5/e ,5/ny 1 ,5/ny 2	RX8HD-5-15

Kezelési egység kódja	Kezelési egység megnevezése	Település	Területe (Ha)	Érintett hrsz-ok	Érintett erdőrészek	Érintett MEPAR blokk
KE-5	Szántóföldek	Tengőd	2,62	04/2f ,04/2v ,041/4a ,041/4b, 041/4c	12/e ,16/a ,16/ny ,16/ti ,17/vf ,19/b, 19/c, 19/d ,19/vf	RAT8L-2-15, RCEFL-W-15, RH52L-C-15, R82NL-M-15, R83VL-V-15, R8Y2L-X-15, RA9VL-5-15, RAT8L-2-15, RCEFL-W-15
KE-6	Mesterséges felszínek, épített környezet, roncsterületek	Tengőd	7,01	010/ ,011/a ,013/ ,033/1a ,033/1d, 033/1f ,033/1g ,033/1h ,033/2, 034/1 ,034/2 ,04/1 ,04/2r ,04/2v, 041/2 ,041/4a ,041/4b ,041/4c, 06/, 09/a	1/c ,1/Út ,11/a ,11/Út ,12/g ,12/Út 1 , 12/Út 2 ,16/e ,16/f ,16/Út ,17/a ,17/b , 17/vf ,2/a, 3/d ,3/ny ,4/h ,4/i ,4/ny ,4/Út, 7/1 ,7/m, 7/Út 2 ,8/a ,8/ny ,8/Út	

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében

A tervezési terület a Dékány-hegy (HUDD20039) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület, így alapvetően a 275/2004 (X.8.) Kormányrendelet az irányadó.

A tervezési terület teljes egésze része az Országos ökológiai hálózatnak is, magterületként illetve ökológiai folyosóként is (ld. 1.6. fejezet).

Az erdőket magánerdő gazdálkodók és állami tulajdonú erdőgazdálkodó (SEFAG Zrt. és Önkormányzatok) használják.

A kezelési javaslatok megvalósítása esetén a fent összefoglalt körülményeket kell figyelembe venni.

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1. Jelenlegi működő agrártámogatási rendszer

A jelenlegi uniós költségvetési ciklusban (2014-2020) a Közös Agrárpolitika (KAP) támogatásai közül az alábbiak relevánsak a területen. Az I. pillérből (Közvetlen támogatások):

Az Európai Unió által finanszírozott egységes területalapú támogatás (Single Area Payment Scheme - SAPS) a föld hasznosításától függetlenül igényelhető a közösségi jogszabályok által meghatározott területekre, hazánkban azokra a gyepek és szántó területekre, melyek a MePAR rendszerben támogatható területként vannak nyilvántartva (a Natura 2000 kijelöléstől ez független). A SAPS igénybevételeének jelenleg hatályos szabályait az *Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott egységes területalapú támogatás, valamint az ahhoz kapcsolódó átmeneti nemzeti támogatás igénybevételeivel kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 5/2015. (II. 19.) FM rendelet* tartalmazza. A támogatások adott évi igénybevételeével, azaz az egységes kérelem benyújtásával kapcsolatos eljárási szabályokról minden évben új rendelet jelenik meg. A gazdálkodónak az összes bejelentett területét a helyes mezőgazdasági gyakorlatnak megfelelően kell művelnie és megfelelő környezeti állapotban kell tartania. Ezeknek a feltételeknek a teljesítését a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH), külön megállapodás alapján az illetékes szakhatóságok bevonásával térinformatikai módszerekkel, helyszíni bejárással ellenőrzi.

Az éghajlat és környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatokra nyújtandó támogatás (zöldítés) célja, hogy a mezőgazdasági tevékenységet végzők nagyobb mértékben járuljanak hozzá a környezeti és természeti erőforrások megőrzéséhez. A támogatás igénybevételeének részletes feltételeit az éghajlat és környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatokra nyújtandó támogatás igénybevételeének szabályairól, valamint a szántóterület, az állandó gyepterület és az állandó kultúrával fedett földterület növénytermesztésre vagy legeltetésre alkalmas állapotban tartásának feltételeiről szóló 10/2015. (III. 13.) FM rendelet tartalmazza.

A II. pillérből (Vidékfejlesztési támogatások) a területen elsősorban az alábbiaknak lehet relevanciájuk:

1.) Kötelező földhasználati előírások ellenértékeként igényelhető kompenzációs jellegű kifizetések, csak igénylés esetén járnak (az állami szervezetek kivételével-, a következő jogcímen:

– A 269/2007. (X. 18.) Korm. sz. rendelet alapján földhasználati előírások vannak hatályban a Natura 2000 területek gyepeire vonatkozóan, ezért a Natura 2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz területalapú, kompenzációs támogatás vehető igénybe: VP4-12.1.1-16 - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések

– A Natura 2000 irányelveket érvényre juttató jogszabályok végrehajtásával érintett, az Országos Erdőállomány Adattárban nyilvántartott erdőrészlet területén felmerülő költségek és jövedelem kiesés ellentételezése céljából a magánkézben levő, Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz kompenzációs támogatás igényelhető, mely az erdő természetességétől a faállomány korától és összetételétől függ: VP4-12.2.1-16 - Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések.

2.) Önkéntesen vállalt előírások nyomán igényelhető mező- és erdőgazdálkodási támogatások közül költségvetési ciklus végéhez közeledve pillanatnyilag kevés a még nyitott pályázat, a következők érhetők el a területen (az állami szereplők kivételével):

VP5- 8.5.1.-16 - Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

Jelenleg a Natura 2000 gye- és erdőterületekre vonatkozóan létezik kompenzációs kifizetés, azonban egyéb természetvédelmi szempontból fontos élőhelyre (pl. vizes élőhelyek) kidolgozott földhasználati előírás, illetve ez alapján kompenzációs kifizetés nincs hatályban. A jelenlegi támogatási rendszer arra ösztönzi a területhasználót, hogy még a gazdálkodásra amúgy alkalmatlan, de magas természetességi értékű területeken is rendszeres és szükségtelen beavatkozásokat végezzen, nem teszi érdekeltté a gazdálkodókat a háborítatlan, gazdaságilag nem hasznosított területek megőrzésében. Ez a helyzet úgy javítható, ha agrártámogatás lesz igényelhető a nem művelt területekre, azaz nemcsak a kivett művelési ágú területekre, hanem a művelés alatt álló területek egyes részterületeire is.

Az erdőterületek vonatkozásában a jelenlegi támogatási rendszer szinte kizárólag magán erdőgazdálkodók számára elérhető. Ennek következtében a területen legnagyobb arányban előforduló állami tulajdonú erdőkben a Natura 2000 elvárásokkal összhangban levő természetvédelmi célok érvényesítéséhez szükséges rendszeres anyagi támogatás nem érhető el, csak pályázati úton szerezhető eseti támogatás. Szükséges lenne ezért olyan támogatási konstrukciókat is kidolgozni, amelyek az állami erdők valóban természetvédelmi szemléletű kezelését is lehetővé teszik. A magánerdők esetében a kompenzáció akkor lehetne eredményes, ha mértéke a pusztán gazdasági szempontú hasznosításból származó nyereséggel összevethető lenne, valamint ha a jogosultság feltételrendszere a jelenleginél pontosabban, területspecifikusan lenne meghatározva.

3.3.2. Pályázatok

A tervezési területre vonatkozóan nincs tudomásunk jelenleg futó pályázatról.

3.3.3. Egyéb

A tervezési területre vonatkozóan egyéb javaslat nem merült fel.